

Heteronormativita

Rodové stereotypy vytvárajú dojem, že mužskosť a ženskosť sú dva odlišné svety s neprekročiteľnými hranicami. Každý je buď muž túžiaci po „ženskej žene“ alebo žena, ktorá je opakom muža a túži po „mužnom“ mužovi. V skutočnosti však má každý z nás „mužské“ i „ženské“ schopnosti. Či už robíme na projekte do práce, zariaďujeme byt, alebo ide o racionalitu, kreativitu, autoritu a podobne. V partnerských vzťahoch všetci prejavujeme emocionalitu, starostlivosť a nehu. Aj náš sexuálny život nie je len pasívny v prípade žien, ani výhradne aktívny v prípade mužov. Závisí to skôr od okolností.

Heteronormativita udržiava predstavu o oddelených svetoch mužov a žien. Je to stereotypný koncept, ktorý nám podsúva, že všetci ľudia sú heterosexuálni, že naše sexuálne správanie je výhradne orientované na opačné pohlavie. Keďže to v skutočnosti nemusí byť vždy tak, v záujme udržania „pólov“ mužskosti a ženskosti pripúšťa heteronormativita akési „výnimky“: mužov, ktorí túžia po iných mužoch (a prejavujú sa nemožno - žensky) a ženy, ktoré túžia po iných ženách (a prejavujú sa nežensky - mužne). Pripustný je aj „stredový“ model: bisexualita (ľudia, ktorí túžia rovnako po ženách i mužoch). Takáto predstava podsúva „vysvetlenie“, že realita nie je úplne „hetero“, ale zároveň udržiava hranice medzi ženskosťou a mužskosťou. Ani takáto predstava však nezodpovedá skutočným ľudským životom. My ľudia sme rôzni - žijeme so ženami, mužmi alebo nežijeme s nikým, svoje životné plány uskutočňujeme rozmanito. „Mužskosť“ a „ženskosť“ predstavuje v skutočnosti skôr akési puzzle, z ktorého zostavujeme mozaiky v súlade so životnými okolnosťami, túžbami a reálnymi možnosťami. Žiaľ, aj s mnohými obmedzeniami, diskrimináciou či priamo s násilím. Odmietaniu, vylúčeniu či dokonca násiliu čelia v mnohých oblastiach najmä neheterosexuálne osoby. Aby sa udržal dojem výhradného mužsko-ženského sveta, sú neheterosexuálne osoby označované za choré, prípadne za druhoradých občanov, ktorým je upierané právo na rodinný život, na súkromie, ale v mnohých prípadoch aj na prístup k zdravotnej starostlivosti či rovnosť v zamestnaní.